

THE TOWEL (Van Eyck's Towel)
Saint Jacob's Church, Ghent
May 29 – October 31, 2020
Walking route anticlockwise
September 16, 2020
An exhibition in a church,
a church in an exhibition

Starting point through the main entrance of the church. The walking sticks of Saint James capture the dominance of the church architecture and mark the walking route, like a pilgrimage. The exhibition starts at the Calvary Chapel. The visitor follows the left aisle past the adjoining

chapels, walks around the high choir past the coronary chapels and returns via the north aisle, where he/she can enter the central middle part of the church, where the final piece of the exhibition is on view: polystyrene pallets that carry the available air.

De Handdoek (Towel) is based on the *Annunciation* on the back of the Mystic Lamb, where the angel Gabriel brings the good news to Mary. The angel on the left panel remains at a socially safe distance from Mary, who is standing a long way off, on the far right panel. There is a bowl of water and a towel in the cabinet, the hand hygiene measures are respected. Nothing else happens on the two central panels. But this void is not empty, it functions as the explicit spatial condition where the immaterial message from the angel to Mary is on its way. According to the Ho-philosophy of the 'open body of art', the artistic information separates from the art object and moves through the air to the recipient, who is a pure subject: the spectator.

Support Coquille (p.29)(polystyrene (= isomo) underneath the holy water vessel) / *Gloss molécule for Thérèse de Lisieux* (p.126) / *Corona Roses* (p.138–139)(cedar cones that fell from the neighbour's tree during the lockdown; according to legend Thérèse van Lisieux throws flowers on people's head from heaven / ©CoronaGent (p.189)(hanging glass mask with crystal marble). **Calvary Chapel Recovery** (p.172)(the energy in purgatory is converted into electricity

(pillow filled with polystyrene pearls + power plugs)) / Video: *Si dolce è il tormento*, Monteverdi, by Tore Denys. **Chapel of Saint Joseph Holy Library** (p.193)(polystyrene library) / *Touching the Shrine* (p.135)(cleaner Anne-Marie (polystyrene figure)), *Climate Candles* (p.34–35) (with title plate: 2° warmer) — *Perplexed Feet* (p.13)(crossed feet on pillars and arch) / *If it's not me, it's you* (p.127) (polystyrene man against wooden stick) / *I count to 100* (p.13)

(man against column) / ©Ghent (p.68) (crystal marble — *Over the Edges*, Ghent, 2000) **Chapel of the Faithful Souls** *Counterweighing* (p.85) (polystyrene scale) / *Holy Water* (tap) / *Fountain* (flower from dust mask on church plinth) / *Stigmata Apple* (polystyrene apple shape on lectern) — *Buddha in Macrocosm* (inverted bicycle) / ©CoronaGent / *True, not True* (p.183) (epoxy glass on polystyrene panel) / *Flower for the Flowers* / *Supportsupport* (polystyrene support figure on presentation table) / *Sold Landscape* (church drawing in presentation table) **Chapel of Saint Cornelius** *Balloon Girl* (p.162) (polystyrene girl) / *Tiara 2X* (p.36) (inverted polystyrene wall console (p.37) with shells 'escargots de mer') / *Holy Earth* (p.30)(polystyrene planet) / *Mirror* (p.90–91)(apple + apple) / *Blood Pressure Girl* / *Easel for Second Readings* (photos edited with polystyrene pearls) / *More Trestle than Tabletop* **Chapel of the Holy Cross** Shepherd and Flock (easels in vineyard) / *Second Readings* (photos edited with polystyrene pearls) / *Multiple Wood Prop Silk Wind* (glazed polystyrene sculptures) **Chapel of Saint Barbara** *Title Room* (p.163)(the fairytale of 1002.5 titles) / *Chinese Cameras* (p.186–187) (glitter) / *Original Sin* (p.163)(hand on tree stump) / *Spiral Staircase* (bronze shell under bell jar) / Video: *Helena Galilei* — *String Supporter* (polystyrene figure against rope) / *Pietà* (2 title plates with white gloves) / *Tsunami 1* **Chapel of Saint Ambrose** *Mangeoire* (p.21)(feeding bowl for birds on tree trunk disc) / *Church Drawings* (p.164) / *Gargoyle* (p.40) / *Tsunami 2* (p.80) (drawing on kitchen paper) / *Church*

Pimple / Video: *The Iconoclastic State of Happy Things and Sad Affairs* — *You Sleep with a Book* (p.67)(picture of bed) / *My Elephant is a Mouse* (p.38–39) / *Window on the World* (p.32–33, 95)(curtains) / *Roadkill Owl* (p.152)

(*Wisdom*) (owl on plexiglass, from Roadkill series) **Chapel Maria Theeren** *Imperial Mortality* (Roadkill Pheasant) (p.152)(pheasant on plexiglass, from Roadkill series) / *Butter Dish* (p.73) (chocolate box) / *Offertery* (p.74) (offering without offertory box (collection of nails, screws, ...)) **Chapel of Saint Nicholas** *Hail Mary* (p.61, 62, 64, 69, 70, 79, 81, 84, 175, 190)(towels) / *Annunciation Trestle* (p.184) — *Proverb Consultation* (An apple a day...) **Chapel of Saint Liborius** *Confession* (p.195) (polystyrene feet) / *Fatal Temp* (p.191) (thermometer) / *Pilgrim's sticks with gourds* / *Do-domotica HO-home Automation* (p.101)(polystyrene cameras, pillows, alarm clock) / *It's Time* (p.15)(solemn communion alarm clock) — *Stuffed Apple with Polystyrene and Masaccio* (p.89) **Chapel of Saint**

Anna *Extremities of Time* (p.86–87) (Greta (Thunberg) and Eve (by Lukas Cranach) (Eve is at the beginning of the times, Greta warns us of the end of time (when policy makers don't listen to science))) / *Saint Jacob's Gourd* (p.88) (apple with fastener) **Chapel of Saint Livinus** *The Tongue of Livinus* (p.28) — *Alter Ego* (polystyrene figure) / *Virus Spreader* (Second Reading, photo on easel) / *Memorial Bouquet* (p.23): from *Singing Masks*, *The Iconoclastic State of Happy Things and Sad Affairs*, *The Third Paradise*, for Pistoletto, Bozar, 2019 (face mask flowers) / *Limited Picnic* (p.156)(face masks in the shape of a scallop shells) **Chapel of Saint Catherine** *Ultimate Adoration* (reclining figure) — *Split Vaccine* (p.20, 116–117)(polystyrene Covid sculpture) 2X **Chapel of the Holy Trinity** / **Chapel of the Trinitarians** *Roadkill Crow* (p.149) (crow on plexi puddle, from Roadkill

series) / *The Paint Pot* (p.31)(polystyrene bucket) — *Particle Retarder* (rope with polystyrene balls) / *Do You Want to See the Sea?* (p.121)(title plate on column) / *3D Baptismal Font* (p.16, 140–141)(hanging polystyrene form) / *Etching* (p.146)(Honoré δ'O, drawing academy Zottegem, 1976) / *Masterpieces Decree through 8 AXIOM's* (p.16–17)(HO-definition of art, 1990) *Philosophy / Architecture / Sociology / Politics (Law, Church) / Science / Poetry / Art / Psychology / Fake News* **Chapel Our Lady of the 7 Contractions** *Pallet Gate* / *Mythology-Synthesis of the Day* (p.136–137)(tennis racket) — *Yin Cross Yang* (wooden stick, polystyrene lath) / *Support Coquille* (stoup) **Nave Holy Spirit Visitation** (p.22, 24, 41)(white pigeon between mask flowers) / *Van Eyck's Table* (p.24)(final piece of the exhibition: polystyrene pallets carry the immateriality)

DE
HANDDOEK
(TOWEL)

HONORÉ
à'O

WALKING ROUTE ANTI-CLOCKWISE Honoré δ'O	3	CANDLES Luk Lambrecht	56
WELCOME IN SAINT JACOB'S CHURCH! Sophie Cocquyt	10	ABRI DU POISSON Marc De Bie	58
LETTER TO HONORÉ δ'O (PRAYER) Phillippe Van Cauteren	43	THE CROWN: BRIEFLY Luc Derycke	93
THE TOWEL: BRIEFLY Luc Derycke	46	FRIDAY'S LITTLE SECULAR PRAYER Caroline Corbetta	96
PRAYER Hans De Wolf	50	A TOWEL'S SHORT PRAYER Johan De Smet	99
SMALL PRAYER FOR AND TO ALL OF US Caroline Pauwels	53		

Translation Dutch—English: Dirk Verbiest
Translation Italian—Dutch: Inge Braeckman

Concept and Design: Luc Derycke & Pauline Scharmann, Studio Luc Derycke

© Images: Honoré δ'O

© Texts: Sophie Cocquyt, Caroline Corbetta, Marc De Bie, Luc Derycke, Johan De Smet,
Hans De Wolf, Honoré δ'O, Luk Lambrecht, Caroline Pauwels, Philippe Van Cauteren

This book is published in response to the exhibition *The Towel* in the St. Jacob's Church in
Ghent (29th May 2020 — 31st October 2020).

Thanks to everybody who made this exhibition possible and in particular thanks to Sophie
Cocquyt, Alain and Françoise Liedts-Meesen, Jacqueline Decock and all the volunteers.
Thanks to everybody, visible and invisible, who made the publication of this book possible.

All rights reserved.

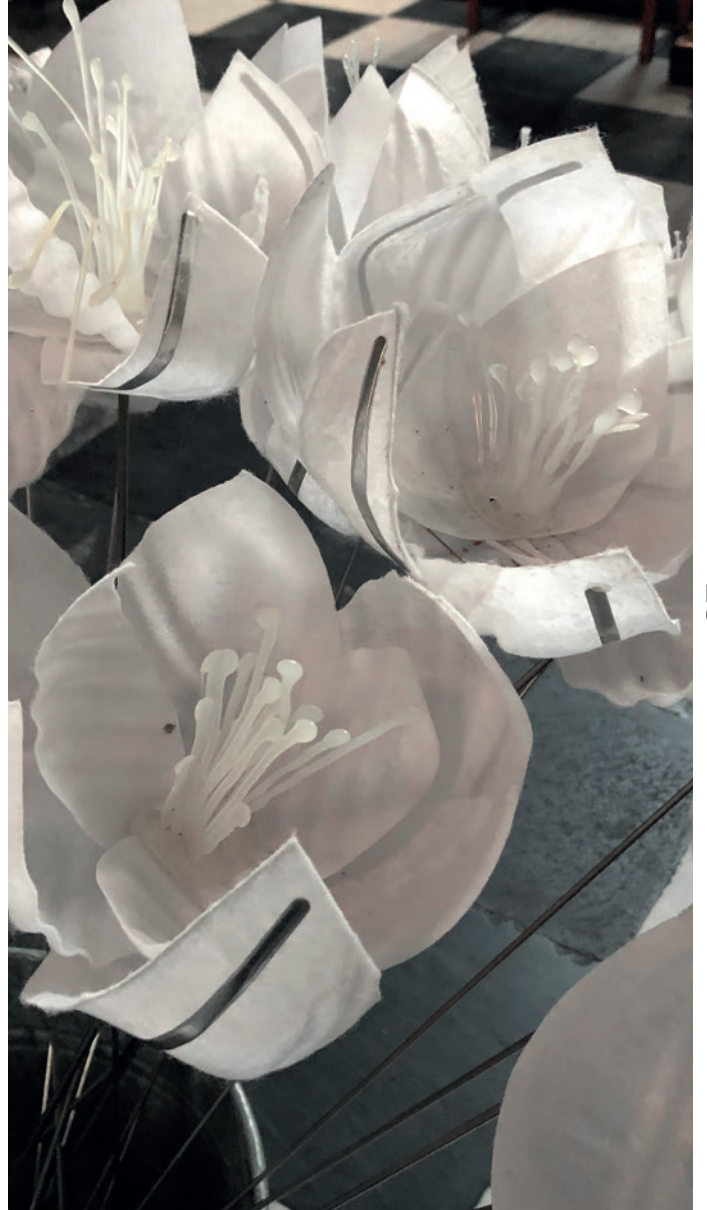
MER., imprint of Borgerhoff & Lamberigts
www.gent.be
www.merbooks.be

ISBN 978 94 6393 218 9
D/2020/11.089/144

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

I've turned my
tongue inside,
rolled it out like a
carpet on the way
to the cavity of my
windpipe

I've turned my tongue inside, rolled it out like a carpet on the way to the cavity of my windpipe. In my mouth, the sound gurgles, like the nave of a cathedral. With my hands I try to find my way through the ridges of my palate. Somewhere on the ravine of a molar I see the droppings of a bird. Hard to say what kind of bird. My tongue stands by idly. I've cut it into pieces, long, thin strings. Meticulously, with precision. Tough from all this speaking, all these unnecessary words. It has taken me some time to tie these thin, slimy strings together into a long ribbon, a rope. To open this exhibition, I cut this rope, pale pink-red veiled, in two. That makes it easier to talk. I'm freed from the logopaedics of my thinking, I don't have to, I may, I can, I want, I fear, I hope, I dream, I think, I rest, finally—relaxed, stretched out, elongated like a needlefish whose nose describes the sentences of the intangible in the water. A towel: to drive Roger Federer's head dry, to sweep up George Floyd's dying screams, to put them on the shoulders of a stillborn baby, to clean the hands of politicians, to blind the eyes of those who see the truth, to let dry till an image appears, just like that, for nothing, for everything, for

Jan van Eyck... A towel is like the tightly woven canvas of a painter, the uncountable wireless liaison of the web. It's the longing for the simplicity that hangs from the drying rack of a firmament. I pray without teeth, without tongue, I've sacrificed these a long time ago. I pray without fingers, I prefer to push them into the ground like roots to feel the creeping and crawling inside the earth, I pray without gods, without letters, without words — I've never been convinced anyway that these could be of any help. I pray because somewhere in the pergola of my thinking, where the sun shines inside and I harbour recalcitrant thoughts and build a lean-to for the senseless, there's a meticulously folded towel on which my knees can rest. Besides, the towel has been folded in two movements, the folds tightly pressed, it looks like a sculpture. Knees. 'Ich denke sowieso mit dem Knie — I think with my knee anyway,' Joseph Beuys once told us. But I'm glad I don't have to think with my knee. A knee can only move in one direction, can only fold, can only give us an angle of various degrees. Give me fingers to think with, or perhaps also toes. They are able to handle a restless register of possibilities, endless and versatile, intangible, unpredictable.

Honoré δ'O is fingers. Not fingers that point, but fingers that give, spread, sow, stroke,... Fingers that hold what no one wants to see or hold. Fingers that fray the work of art till there's sufficient space between the material parts to find other meanings in it. To end, well, actually there is no end, no terminus, no beginning, no border, no trace, no... In between, I need to tell this, a few days ago I was really moved by a still life with flowers

by Jean Fautrier... Oh, well,... My tongue has gone, but I still have my teeth to speak with, as well as my hair,... my legs, perhaps I can do something with my armpits, my tail bone,... Once, in the late 1920s, the Chilean ornithologist Victor Jaramillo said: 'It's better to decide than to end up on the back of an albatross.' Birds have legs that sometimes tell us more than the fingers of humans. In the name of Honoré δ'O and nothing else.

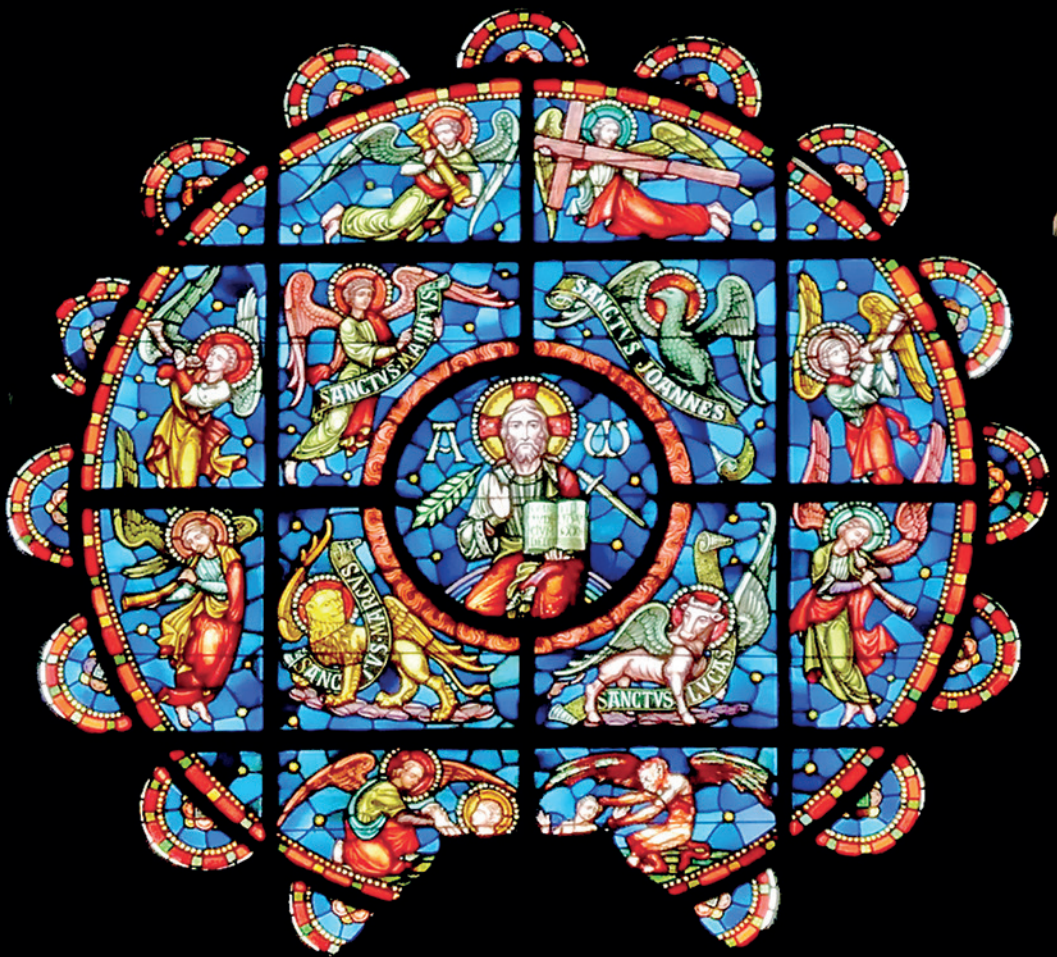
Philippe Van Cauteren
Ghent, 27 May 2020

(I read out this letter on 31 May 2020 at 7 pm, from the pulpit of the Saint Jacob's Church in the presence of Inge Braeckman, Sophie Cocquyt, Marina Coelho, Honoré δ'O, Jef Goossens, Lieven Goossens, Nina Goossens, Pieternel Moussiaux)

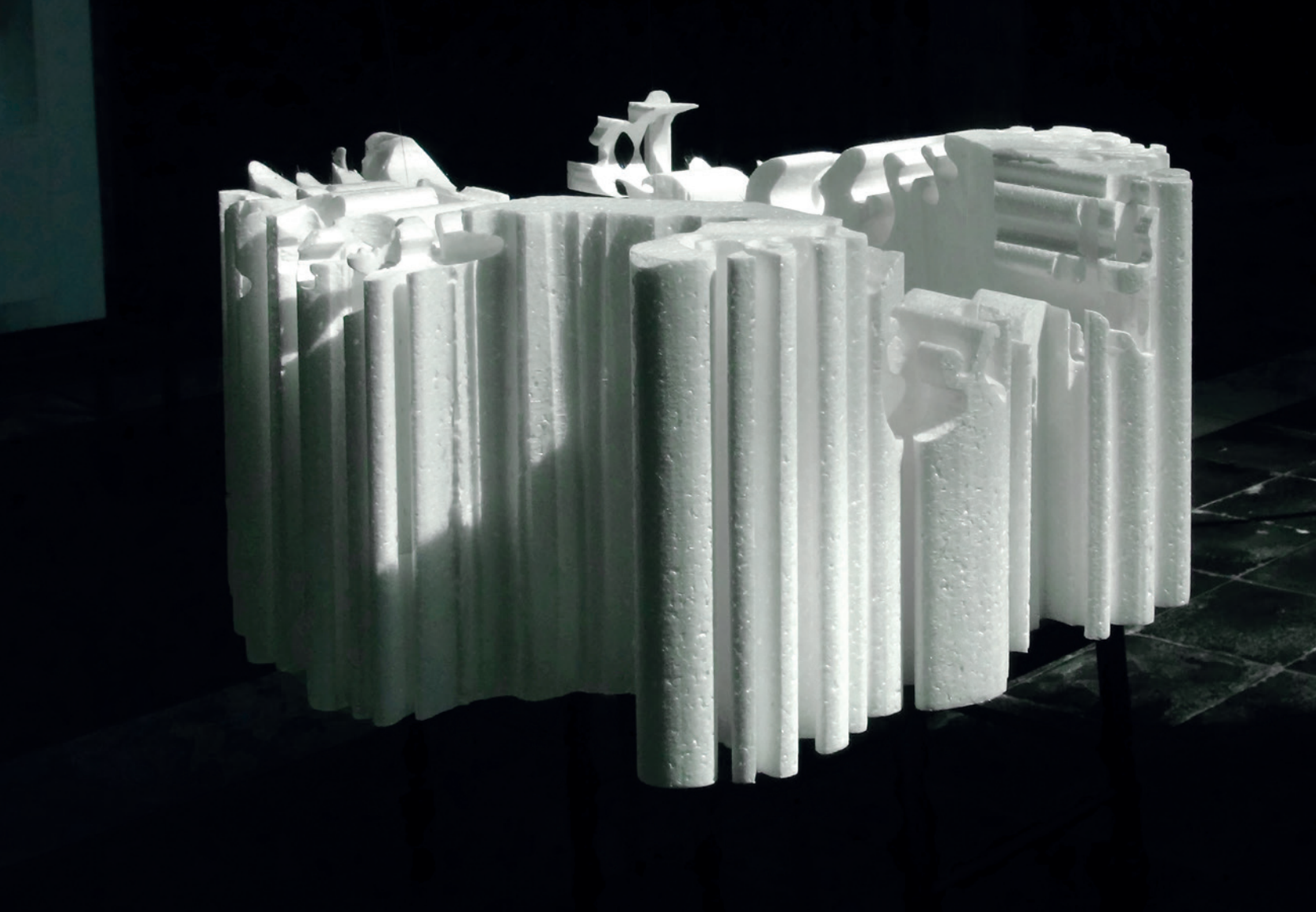

132

133

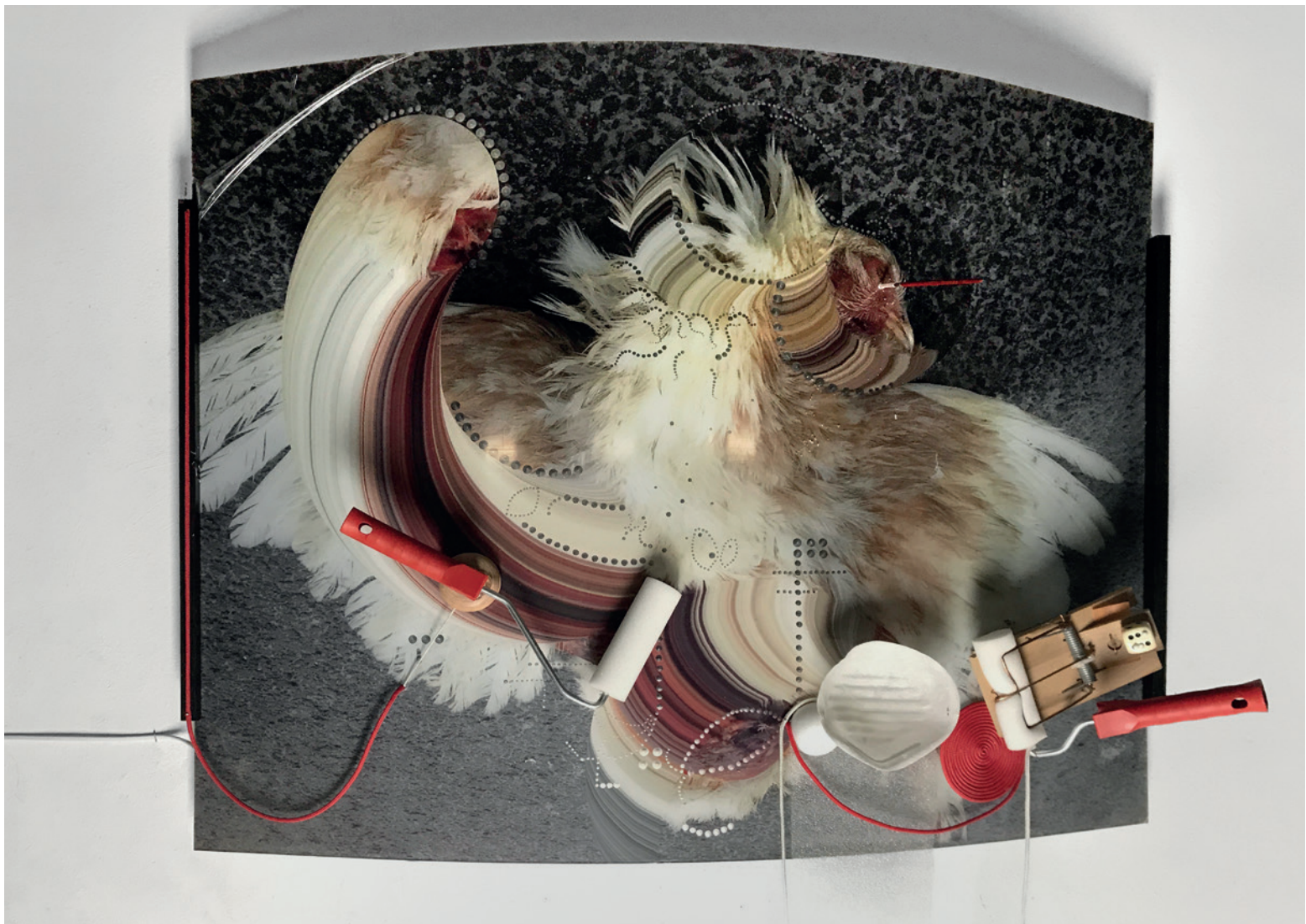

142

143

144

145

Er was een tijd waarin goden met mensen speelden en mythologieën tekst en uitleg boden

Er was een tijd waarin goden met mensen speelden en mythologieën tekst en uitleg boden.

Er was een tijd waarin we ons bij donker weer, dreigende misoogst of als de koeien geen melk meer gaven, tot een of meerdere heiligen richtten. Dat we de Allerhoogste beloofden voortaan onze Pasen te houden of de geboden over kuisheid en naastenliefde iets nadrukkelijker te respecteren.

Er was een tijd waarin we geloofden dat als de nood het hoogst was, de redding vanzelfsprekend wel nabij zou zijn. Anderen — de wetenschap, de politiek, de Verenigde Naties, de Koninklijke Familie of de Paus — zouden, als het echt spannend werd, ons tot de orde roepen, de onwilligen gepast straffen en garanderen dat het weer goed kwam.

Er was een tijd waarin we er vast van overtuigd waren dat het al maar beter zou worden. Elke zondag kip in de pot. Elk jaar een nieuwe wagen. Elk weekend lekker met het vliegtuig weg. Citius, altius, fortius. Altijd weer sneller, sterker, hoger. Zie mij gaan, wie haalt mij bij.

En er is de tijd waarin we beseffen dat er grenzen zijn aan wat kan. En dat niet alles wat kan ook goed is of moet. En waarin we doorhebben dat er geen heilige, geen paus, politicus, goeroe of mindfulness-profeet ook nog precies weet

hoe we dit weer goed krijgen. Een tijd waarin het gepast is even halt te houden.

In naam van de aarde,
in naam van het kind,
in naam van de sterrenhemel
boven ons,
in naam van het leven dat heilig is.

Na te denken. De koppen bij elkaar te steken. Te durven zeggen dat we bang zijn. Dat we vrezen dat het misschien niet goed afloopt. Hoe moet het met diegenen die na ons komen? Met de kinderen... Met de kleinkinderen...

Een tijd waarin we elkaar moed moeten inspreken. Komaan. Niet opgeven. Er zijn ook dingen die goed gaan. Er zijn anderen die ook proberen er het beste van te maken. Samen weet je meer dan alleen. Samen ben je niet langer klein en kwetsbaar. Samen.

Die tijd is nu. Tijd om stil te staan. Na te denken. Bang te durven zijn. Moed proberen te houden. Er het beste van te maken. Samen met anderen. En te blijven lachen en dansen. En te blijven letten op de kleintjes, op alles wat kwetsbaar is... Het kan goed komen. Maar dan zal het van ons afhangen. Van niemand anders.

Beste God

190

191

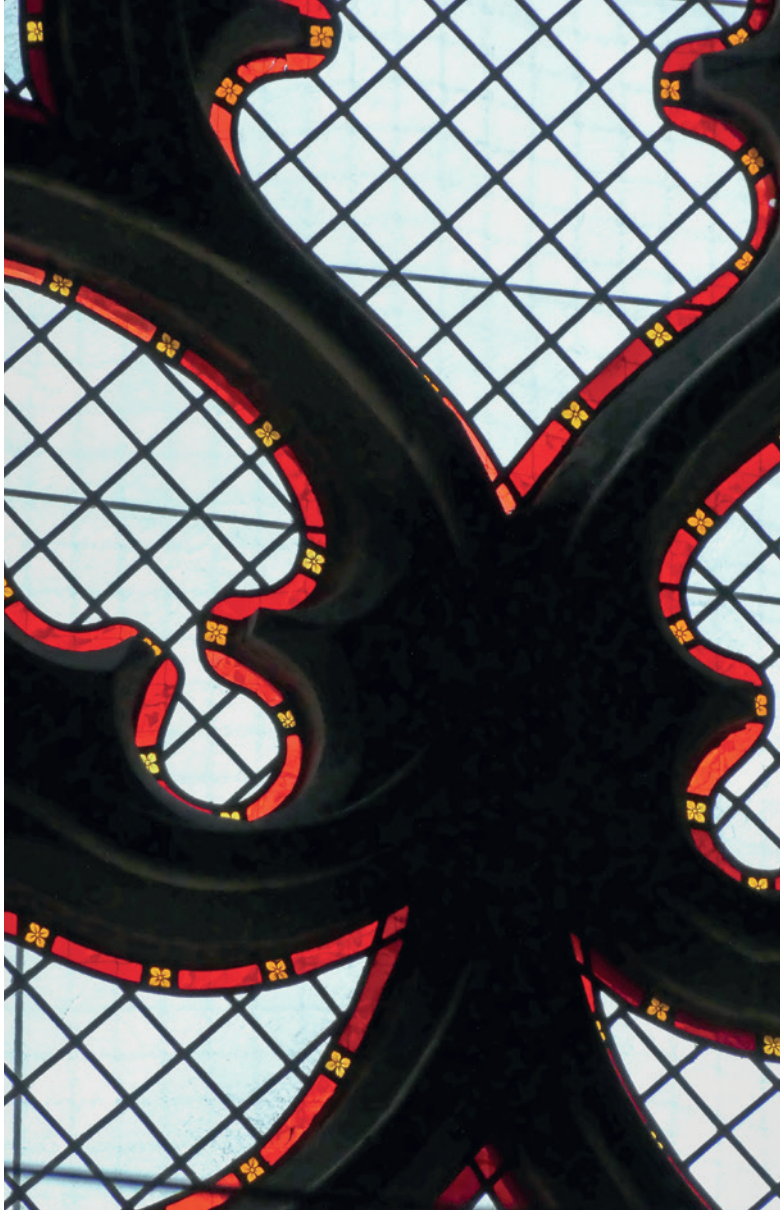

194

195

Welkom in de Sint-Jacobskerk

Welkom in de Sint-Jacobskerk!

Op uitnodiging van de vzw Jacobus kreeg Honoré δ'O de sleutels van de Sint-Jacobskerk in Gent om er een hedendaagse tentoonstelling te maken, geïnspireerd op Hubert en Jan van Eycks *Lam Gods*.

De vzw Jacobus wil van de Sint-Jacobskerk een dynamische en actieve ontmoetingsplaats maken waar, naast het liturgische, ruimte is voor multidisciplinaire, creatieve, culturele en sociale projecten die de cohesie in de buurt versterken. De vele vrijwilligers zorgen ervoor dat de kerk opnieuw een ontmoetingsplaats kan worden om zoveel mogelijk mensen te laten genieten van de schoonheid van de kerk.

De handdoek van Honoré δ'O was initieel gebaseerd op "de lavabo en handdoek" zoals afgebeeld op de *Annunciatie*, het achterpaneel van het *Lam Gods*. Wie had kunnen denken dat Honoré δ'O zo visionair was om te voorzien dat hygiëne, zorg, zuiverheid, omarmen ... dé sleutelwoorden zouden worden voor de zomer 2020. Bij het ingaan van de lockdown nam Honoré zijn intrek in de kerk en liet de inspiratie komen. Zo groeide de expo uit

tot een inspirerende, actuele Coronatentoonstelling.

Het zwart-wit in de marmeren geschiedenis van de kerk vindt een nieuwe compagnon in de hedendaagse lichtheid van de kunst van Honoré. De combinatie van enerzijds de zwarte stokken als steunberen of als Coronameters op de stoelen met anderzijds het stralende wit van het piepschuim, schrijft nieuwe verhalen in de kerk.

De kunst van Honoré nodigt uit tot bezinning, tot reflectie, brengt de kerk in een nieuwe dynamiek, in een contrast van zwevend luchtig isomomateriaal, dat tegelijkertijd een hele axiomaareeks kan dragen. Honoré nodigt ons uit met andere ogen te kijken: naar de bloemen van maskers met de vredesduif erbij, naar hoe het verhaal van Theresia van Lisieux totaal onverwacht in ons huidig leven kan komen vallen, hoe een handdoek met de juiste gave ons naar de Maagd Maria leidt, hoe een knikker de hele kerk kan doen draaien.

Honoré δ'O neemt ons mee langs alle hoeken en kanten van de kerk, als het ware op een pelgrimstocht in eigen kerk. Soms laat hij ons stilstaan bij de zwaarte van het leven, anderzijds neemt hij ons

als kleine onschuldige kinderen mee in een wonderbaarlijke fantasiewereld. Hij nodigt ons uit om te verstillen, te vertragen, te verdiepen, te reflecteren en te genieten. Kijken naar kunst en meteen ook kijken naar mensen, naar natuur, luisteren naar muziek,

kijken naar muziek, vogels horen in de kerk, de schepping in een nieuwe context – in bijzondere Covid-19-tijden.

Dank u, Honoré δ'O, voor zoveel moois en zoveel verwondering in de Sint-Jacobskerk.

Sophie Cocquyt
Voorzitter vzw Jacobus